

ка є вже достатньою мірою сформована одиниця, повнокровний складник української наукової лексики, що виразно заперечує ідею пізнішого її оформлення. Роль і місце В.Гнатюка у цьому процесі досить вагомі.

НІНА МИРОНОК

/ Запорізький університет /

ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКИ І ФРАЗЕОЛОГІЇ У СТАТЯХ В.ГНАТЮКА ПРО НАРОДНУ ТВОРЧІСТЬ

В.Гнатюк належить до тих діячів культури і науки, які своєю діяльністю багато зробили для їх розвитку. Він разом із своїми талановитими сучасниками свідомо працював над розширенням сфери вживання української мови, над розширенням значення українського слова. Це досить виразно можна простежити на матеріалі статей В.Гнатюка про народну творчість.

У цілому ж лексика його наукових статей про фольклор яскраво засвідчує можливості її щодо вживання у науковому стилі /фольклористиці/. Це типова мова інтелігенції Західної України цього періоду, яка мала широкі філологічні знання. В.Гнатюк, роблячи огляди наукових розвідок у царині фольклористики, природно і розкuto використовує як власне українські слова /часто варіантно-діалектні/ і запозичення. /Степенування, прегарні, зложені, когут, нараз, виїмки, гільця, кождий, взори, сей, обі; артизм, коршмарка, не ідентичні, фантазія, прототипи, епічний характер, сатиричний елемент, маніфест, рекрутация/.

Зважаючи на те, що теоретичні міркування В.Гнатюка формувалися в результаті огляду великої кількості живого матеріалу, то у цих роботах перемежується загальнозживана лексика, діалектні

розмовна і термінологічна.

Цілком природними є фразеологізми, що належать в основному науковому стилю /робити висновки, йде мова, мати рацію, мати на увазі, взяти участь, провести редакційну роботу, мати вагу, звернути увагу, припадає малий відсоток, приходить до висновку, дати лекцію, укладено план, триматися дефініції, прибирати тенденційну закраску, видавати в системі/.

Є в працях В.Гнатюка західноукраїнські варіанти фразеологізмів: уложить програму, держатися засади, принадлежить головна роль, підшиватися під автора, дотикатися цього питання, надасть їм ... значення, мусить вдарити факт, впав на добру думку, стратити силу.

Цілком природними є фразеологізми розмовного плану, особливо в аналізі змісту різних фольклорних текстів: переходити з уст в уста, се діється на наших очах, слова з пісні не викидають, все, що попаде під руки, перепускати через свої руки, наробився як віл, довгі віки, в білий день, посікли на дрібний мак.

Таким чином, лексика і фразеологія праць В.Гнатюка про фольклор засвідчують процес становлення нової наукової дисципліни, мова якої в своїй основі жива, народна, загальноукраїнська, хоч цілком природно в ній простежуються елементи і запозичені, і вузьколокальні, західноукраїнські.

ОЛЕКСІЙ ЄВТУШОК

/ Рівненський педінститут/

ДО ПИТАННЯ ПРО СИСТЕМНІСТЬ ДІАЛЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ

Серед багатьох проблем, які розробляв академік Володимир Гнатюк, важоме місце належить науковим концепціям розвитку народно-